

مقایسه عملکرد تحصیلی و پرخاشگری بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی

خاطره قربان پور ده سرخ^۱

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانش آموخته دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین المللی کیش

چکیده

هدف از پژوهش حاضر مقایسه عملکرد تحصیلی و پرخاشگری بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی بود. روش پژوهش توصیفی از نوع علی مقایسه ای و جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان متوسطه دوم کیش بود. نمونه آماری بر اساس جدول مورگان ۲۳۰ نفر از این افراد بودند که به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند و به پرسشنامه پرخاشگری باس و پری (۱۹۹۲) و پرسشنامه عملکرد تحصیلی فام و تیلور (۱۹۹۹) پاسخ دادند. اطلاعات به دست آمده با استفاده از تحلیل واریانس یک راهه مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که بین میانگین نمرات پرخاشگری دانش آموزان بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی تفاوت معناداری وجود دارد. در ادامه نتایج آزمون تعقیبی LSD مشخص کرد که تفاوت میانگین ها در دو گروه نیم ساعت با یک ساعت معنادار است. همچنین تفاوت میانگین ها در دو گروه یک ساعت با دو ساعت یا بیشتر معنادار است. همچنین نتایج نشان داد که بین میانگین نمرات عملکرد تحصیلی دانش آموزان بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی ای تفاوت معناداری وجود ندارد. بر اساس یافته های پژوهش می توان نتیجه گیری کرد که گرایش به شبکه های اجتماعی بر پرخاشگری دانش آموزان تاثیر دارد ولی بر عملکرد تحصیلی تاثیر معناداری ندارد.

واژه های کلیدی: عملکرد تحصیلی، پرخاشگری، گرایش به شبکه های اجتماعی

مقدمه

پرخاشگری ناشی از خشم یکی از دلایل مهم ارجاع کودکان و نوجوانان برای مشاوره و روان درمانی است (پلگرینی، ۲۰۰۶). پرخاشگری معمولاً در اثر عدم موفقیت در رسیدن به هدف یا رفتاری ناشایست مثل اهانت، صدمه دیدن یا ترس بدون علت ناشی می‌شود. این ویژگی از سنین خردسالی در افراد وجود دارد و در طول رشد تداوم می‌یابد (خزائی و همکاران، ۱۳۹۰). رفتارهای پرخاشگرانه تأثیرات بلندمدت و جبران ناپذیری بر افراد می‌گذارد از جمله خودپنداره ضعیف و افسردگی (امبلر و همکاران، ۲۰۱۵)، طردشدن از سوی همسالان (کریک و گرات پیتر، ۱۹۹۵) که خود می‌تواند زمینه ساز بسیاری از مشکلات همچون تشدید پرخاشگری گردد؛ بنابراین شناخت این مشکل نزد کودکان خردسال و مداخله به هنگام می‌تواند از ادامه این رفتار پیشگیری کند (گودوین، پیسی و گریس، ۲۰۰۳). از سوی پرخاشگری بالا با عملکرد پایین تحصیلی پایین همراه است. به گونه‌ای که می‌توان گفت عملکرد تحصیلی نشان دهنده میزان موفقیت سازمان‌های آموزشی در جهت رسیدن به اهداف تعیین شده است (سعیدی و همکاران، ۱۳۹۰). بنابراین مجموعه‌ای از عوامل به هم پیوسته می‌تواند بر عملکرد تحصیلی و پرخاشگری دانش‌آموزان تأثیر گذار باشد. از جمله عوامل قابل توجه که حضور پررنگی در زندگی دانش‌آموزان امروزی دارد شبکه‌های اجتماعی است که می‌تواند عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را متأثر سازد و بر پرخاشگری آنان تأثیر مثبت بگذارد. ما در زمانی زندگی می‌کنیم که در آن شکل‌گیری شبکه‌های اجتماعی آنلاین شیوه‌های ارتباطی و اطلاع‌رسانی جدیدی را به عرصه ارتباطات اجتماعی معرفی نموده‌اند (کریستوفید و همکاران، ۲۰۰۹). فقط در چند دهه اخیر، میلیاردها انسان با استفاده خلاقانه از رسانه‌های اجتماعی و با اتصال به شبکه‌ای جهان‌گستر زندگی‌شان را تغییر داده‌اند. ما از رسانه‌های اجتماعی استفاده می‌کنیم تا دوستان و خانواده‌مان را به خود نزدیک‌تر کنیم، به همسایگان و هم‌دانشگاهیانمان دسترسی یابیم، و به بازار محصولات و خدمات نیروبخشیم (بارخوش و تاشیرو، ۲۰۱۰). همزمان با گرایش شدید به شبکه‌های اجتماعی در دنیای نوجوانان، بحث از مفید یا مضر بودن آن نیز به وجود آمده است. به نظر می‌رسد با ظهور روزافزون این شبکه‌ها و متحول شدن دنیای ارتباطی ما همزمان نیز خطرات و فواید آن موضوع مطالعات و بحث‌های بی‌پایان باشد (دیمیکو و میلن، ۲۰۰۷). به گونه‌ای که می‌توان گفت گرایش روزافزون به شبکه‌های اجتماعی از یک سو می‌تواند بعدی جدید از سرگرمی و ارتباط را شکل دهد و از سوی دیگر چنانچه بررسی و مدیریت نشود، بر رفتار دانش‌آموزان تأثیر سو داشته باشد. با توجه به اثرات ناخوشایند رفتار پرخاشگرانه، مدت‌مدتی است که عصبانیت و خشونت به عنوان مشکل تلقی گردیده و نیاز به بررسی‌های بالینی و قانونی دارد. محققان زیادی در پی یافتن تمهیدات و روش‌هایی برای کنترل پرخاشگری و درمان آن بوده‌اند (کارد و همکاران، ۲۰۰۸). قوانو قاجار (۱۳۸۹) در پژوهشی نشان داد که نزدیک به ۴۸ درصد از دانشجویان یک دقیقه تا نیم

ساعت از وقت خود را در فیس بوک می گذرانند. براساس اعلام فیس بوک ۵۰ درصد از کاربران هر روز به این سایت مراجعه می کنند؛ این در حالی است که این آمار در بین دانشجویان ایرانی، ۳۹ درصد است. یانگ و همکاران (۲۰۱۷) نشان دادند که بین میزان گرایش به شبکه های اجتماعی و پرخاشگری آنلاین رابطه وجود دارد. آلبرز (۲۰۱۲) نشان داد که بین پرخاشگری آنلاین و پرخاشگری در محیط طبیعی رابطه وجود دارد و میزان گرایش به شبکه های اجتماعی می تواند میزان پرخاشگری را پیش بینی کند. در مجموع گرایش به شبکه های اجتماعی امروزه جزو زندگی روزانه همه افراد جامعه است. این گرایش می تواند به سمت تسهیل زندگی اجتماعی و افزایش کارکرد افراد پیش برود و یا مانعی در راه اهداف طراحی شده افراد ایجاد کند. به گونه ای که میزان استفاده از آنها در طول شبانه روز مورد مناقشه است. دانش آموزان نیز به عنوان بخشی از این جامعه به علت مسائل مربوط به مدرسه میزان این گرایش می تواند برای آنها مساله ای مهم باشد. به نظر می رسد میزان بیش از حد گرایش به این شبکه ها می تواند باعث کاهش عملکرد و پرخاشگری آنان بشود. بنابراین با توجه به مطالب ذکر شده پژوهش حاضر در صدد پاسخگویی به این سوال پژوهشی است که آیا بین عملکرد تحصیلی و پرخاشگری دانش آموزان بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی و بازی های رایانه ای تفاوت وجود دارد؟

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع علی مقایسه ای و جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش آموزان متوسطه دوم کیش بود. نمونه آماری بر اساس جدول مورگان ۲۳۰ نفر از این افراد بودند که به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب و به پرسشنامه های زیر پاسخ دادند. به این صورت که در وهله اول، دو مدرسه دخترانه و دو مدرسه پسرانه از میان کلیه مدارس متوسطه ی ۲ آموزش و پرورش کیش به طور تصادفی انتخاب شدند. در وهله دوم، از هر مدرسه یک کلاس از هر مقطع انتخاب شد. در وهله سوم، پرسشنامه ها بر روی آنها اجرا گردید. به این صورت که پرسشنامه ها در اختیار دانش آموزان قرار گرفت تا به سوالات پاسخ دهند. در وهله آخر، اطلاعات جمع آوری شده از دانش آموزان برای تحلیل وارد SPSS شدند. پرسشنامه پرخاشگری باس و پری: این پرسشنامه توسط باس و پری در سال (۱۹۹۲) ساخته شده و دارای ۲۹ پرسش است که در طیف ۵ درجه ای (خیلی زیاد، زیاد، کم، خیلی کم و اصلا نمره گذاری می شود. سازندگان این پرسشنامه، ضریب همسانی درونی مواد این پرسشنامه را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ محاسبه کرده اند. همچنین حسینی انجدانی (۱۳۸۷) اعتبار این پرسشنامه را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۶ محاسبه کرده است. این پرسشنامه دارای ۴ خرده مقیاس با عنوان پرخاشگری کلامی، پرخاشگری فیزیکی، خشم و خصومت می باشد. در این پرسشنامه نمره فرد هر چه بالاتر باشد فرد پرخاشگری بیشتری دارد. در پژوهش حاضر ضریب پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ برای کل سولات به دست

آمد. پرسشنامه عملکرد تحصیلی : این پرسشنامه اقتباسی از پژوهش های فام و تیلور (۱۹۹۹) در حوزه ی عملکرد تحصیلی است که برای جامعه ی، ایران اعتباریابی شده است (قلتاش و همکاران، ۱۳۸۹). آزمون عملکرد تحصیلی قادر است با ۴۸ سؤال، ۵ حوزه مربوط به عملکرد تحصیلی به شرح ذیل را اندازه گیری نماید: عامل خود کارآمدی، تأثیرات هیجانی، برنامه ریزی، فقدان کنترل پیامد و انگیزش. به هر یک از این عامل ها نمره ای اختصاص یافته است که به ترتیب ۵ و ۴ و ۳ و ۲ و ۱ می باشد و بر این اساس نمره ی کمتر از ۵۳ نشان دهنده ی خودکارآمدی ضعیف و نمره بالاتر از ۸۵ نشان دهنده ی خود کارآمدی قوی می باشد. نمره کمتر از ۲۸ بیانگر تأثیرات هیجانی ضعیف و نمره ی ۵۳ به بالا بیانگر تأثیرات هیجانی قوی می باشد. نمره ی کمتر از ۱۱ بیانگر برنامه ریزی ضعیف و نمره ی بالاتر از ۲۳ بیانگر برنامه ریزی قوی می باشد. نمره ی کمتر از ۶ بیانگر کنترل پیامد ضعیف و نمره ی بالاتر از ۱۳ بیانگر فقدان کنترل پیامد قوی می باشد. نمره ی کمتر از ۱۴ بیانگر انگیزش ضعیف و نمره ی بالاتر از ۲۴ بیانگر انگیزش قوی می باشد. نمره ی کمتر از ۱۲۰ بیانگر عملکرد تحصیلی ضعیف نمره ی بالاتر از ۱۷۵ بیانگر عملکرد تحصیلی قوی و نمره بین ۱۲۱- ۱۷۴ بیانگر عملکرد تحصیلی متوسط می باشد (قلتاش و همکاران، ۱۳۸۹). در پژوهش قلناتاش و همکاران (۱۳۸۹) نتیجه بررسی روایی پرسشنامه به روش تحلیل عامل موید ۵ بعد و یک نمره کلی بود. همچنین پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ضرایبی بین ۰/۷۱ تا ۰/۹۲ برای ابعاد و ۰/۸۴ برای نمره کل نشان داد. در پژوهش حاضر ضریب پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ برای کل سولات به دست آمد.

یافته ها

جدول ۱- توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب ویژگی های جمعیت شناختی

متغیر	گروه ها	فراوانی	درصد
جنسیت	پسر	۱۱۸	۵۱/۳
	دختر	۱۱۲	۴۸/۷
	کل	۲۳۰	۱۰۰
سن	۱۵	۹	۳/۹
	۱۶	۸۴	۳۶/۵
	۱۷	۱۱۵	۵۰
	۱۸	۲۲	۹/۶
	کل	۲۳۰	۱۰۰
رشته	ریاضی	۹۲	۴۰
	تجربی	۹۴	۴۰/۹
	انسانی	۴۴	۱۹/۱
	کل	۲۳۰	۱۰۰

جدول ۲- میانگین و انحراف معیار پرخاشگری بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی

متغیره	گروه ها	میانگین	انحراف معیار
پرخاشگری	هرگز	۷۸/۱۵	۱۳/۱۳
	نیم ساعت	۸۴/۲۵	۱۹/۱۵
	یک ساعت	۷۳/۸۳	۱۵/۹۹
	دو ساعت یا بیشتر	۸۰/۲۲	۱۴/۲۵

جدول ۳- میانگین و انحراف معیار عملکرد تحصیلی بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی

متغیرها	گروه ها	میانگین	انحراف معیار
عملکرد تحصیلی	هرگز	۱۴۶/۶۲	۱۸/۶
	نیم ساعت	۱۵۲/۰۸	۱۳/۵۱
	یک ساعت	۱۴۸/۵۸	۱۷/۲۱
	دو ساعت یا بیشتر	۱۴۸/۳۹	۱۷/۸۴

جدول ۴- میانگین و انحراف معیار پرخاشگری و عملکرد تحصیلی

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین
پرخاشگری	۷۹/۲۲	۱۵/۸	۴۵	۱۱۹
عملکرد تحصیلی	۱۴۸/۳۹	۱۷/۰۶	۹۹	۱۹۵

فرضیه اول: بین پرخاشگری دانش آموزان بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی تفاوت وجود دارد. برای بررسی این فرضیه پژوهشی از آزمون تحلیل واریانس یک راهه استفاده شد. اما قبل از انجام تحلیل، یکسانی رگرسیون با استفاده از آزمون لوین مورد بررسی قرار گرفت. نتایج در جدول زیر آمده است.

جدول ۵- نتایج آزمون لوین برای بررسی همگنی واریانس های پرخاشگری در گروه های مورد مقایسه

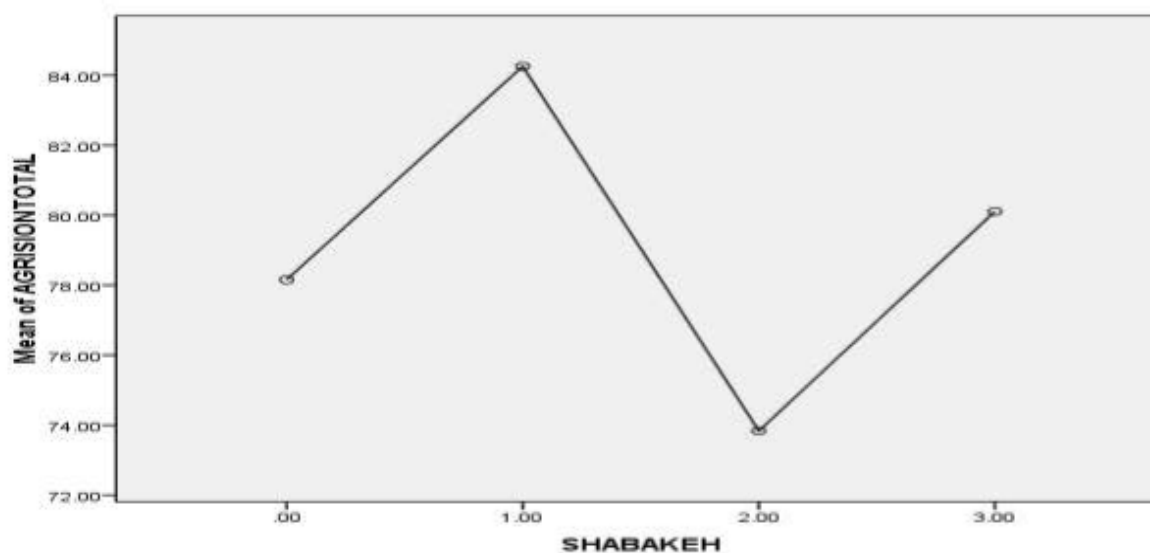
متغیر	F	df2	df1	P
پرخاشگری	۱/۵۳	۳	۲۲۶	۰/۳

نتایج آزمون لوین معنی دار نبوده و فرض یکسانی واریانس ها برقرار است. بنابراین می توان از تحلیل واریانس استفاده کرد.

نتایج تحلیل واریانس جدول شماره ۶ نشان داد که بین میانگین نمرات گروه های مورد مقایسه تفاوت معناداری در مشخص می کند که بین کدام گروه LSD وجود دارد. در ادامه نتایج آزمون تعقیبی [F(۲۲۶,۳)=۳/۶۸; p<۰/۰۱] پرخاشگری ها تفاوت وجود دارد

متغیر	مقایسه گروه ها	تفاوت میانگین ها	خطای انحراف استاندارد	سطح معناداری
پرخاشگری	هرگز با نیم ساعت	۶/۱	۴/۹۷	۰/۲۲
	هرگز با یک ساعت	۴/۳۲	۴/۸	۰/۳۶
	هرگز با دو ساعت یا بیشتر	۱/۹۵	۴/۵۲	۰/۶۶
	نیم ساعت با یک ساعت	۱۰/۴۲	۳/۲۶	۰/۰۰۲
	نیم ساعت با دو ساعت	۴/۱۵	۲/۵۸	۰/۱۴
	یک ساعت با دو ساعت یا بیشتر	۶/۲۷	۲/۵۳	۰/۰۱

نتایج جدول ۷ نشان می دهد که در پرخاشگری بین گروه های مورد مقایسه بر اساس میزان گرایش به شبکه های اجتماعی تفاوت معناداری وجود دارد. نتایج نشان می دهد که تفاوت میانگین ها در دو گروه نیم ساعت با یک ساعت (۱۰/۴۲) می باشد که این تفاوت معنادار است (p<۰/۰۰۲). همچنین تفاوت میانگین ها در دو گروه یک ساعت با دو ساعت یا بیشتر (۶/۲۷) می باشد که این تفاوت معنادار است (p<۰/۰۱).

شکل ۱- مقایسه تفاوت گروه ها در پرخاشگری بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی

فرضیه سوم: بین عملکرد تحصیلی دانش آموزان بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی تفاوت وجود دارد. برای بررسی این فرضیه پژوهشی از آزمون تحلیل واریانس یک راهه استفاده شد. اما قبل از انجام تحلیل، یکسانی رگرسیون با استفاده از آزمون لوین مورد بررسی قرار گرفت. نتایج در جدول زیر آمده است.

جدول ۸- نتایج آزمون لون برای بررسی همگنی واریانس عملکرد تحصیلی در گروه های مورد مقایسه

متغیر	F	df2	df1	P
عملکرد تحصیلی	۱/۰۵	۳	۲۱۶	۰/۳۶

نتایج آزمون لوین معنی دار نبوده و فرض یکسانی واریانس ها برقرار است. بنابراین می توان از تحلیل واریانس استفاده کرد.

جدول ۹- نتایج آزمون تحلیل واریانس عملکرد تحصیلی در گروه ها بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی

شاخص	SS	df	MS	F	P
درون گروهی	۶۷۵/۱۰	۳	۲۲۵/۰۳	۰/۷۷	۰/۵۱
برون گروهی	۶۳۱۰۵/۲۸	۲۱۶	۲۹۲/۱۵		

نتایج تحلیل واریانس جدول شماره ۱۰ نشان داد که بین میانگین نمرات گروه های مورد مقایسه تفاوت [F(۲۱۶,۳)=۰/۷۷; p<۰/۵۱] معنا داری در عملکرد تحصیلی بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

فرضیه اول: بین پرخاشگری دانش آموزان بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی تفاوت وجود دارد. برای بررسی این فرضیه پژوهشی از آزمون تحلیل واریانس یک راهه استفاده شد. نتایج نشان داد که بین میانگین نمرات گروه های مورد مقایسه تفاوت معناداری در پرخاشگری بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی وجود دارد. در ادامه نتایج آزمون تعقیبی LSD مشخص کرد که تفاوت میانگین ها در دو گروه نیم ساعت با یک ساعت معنادار است. همچنین تفاوت میانگین ها در دو گروه یک ساعت با دو ساعت با بیشتر معنادار است. در پژوهشی مشابه بانگ و همکاران (۲۰۱۷) نشان دادند که بین میزان گرایش به شبکه های اجتماعی و پرخاشگری آنلاین رابطه وجود دارد. آلبرز (۲۰۱۲) نشان داد که بین پرخاشگری آنلاین و پرخاشگری در محیط طبیعی رابطه وجود دارد و میزان گرایش به شبکه های اجتماعی می تواند میزان پرخاشگری را پیش بینی کند. رسانه هایی برای برقراری تعامل اجتماعی مبتنی بر وب هستند و راهی ارزان و قابل دسترس برای انتشار اطلاعات از سوی عموم کاربران برخی از ویژگی های شبکه های اجتماعی از جمله به اشتراک گذاری، بسیج کنندگی و سازماندهی، دوستی، اعتماد، حلقه های مخاطبان، استناد و تعمیم، چند رسانه ای بودن، گپ، نقد بی رحمانه، دنبال کردن و دنبال شدن، پرستیژ، باز انتشار، خرد جمعی، جهانی بودن، سرگرمی، ساختار دموکراتیک، قدرت سرمایه اجتماعی، تحرک اجتماعی و ابتکار و خلاقیت (ضیایی پرور، ۱۳۸۸) از دلایل محبوبیت و در نتیجه تاثیر گذاری است. اما اینکه چرا این شبکه ها احتمال گرایش های پرخاشگرانه را افزایش

می دهند را می توان به نبود ابزارهای کنترل در این شبکه ها اشاره کرد. به گونه ای که در دنیای واقعی رفتارهای پرخاشگرانه با پیامدهای منفی همراه است. اما در این شبکه ها این پیامدهای منفی به صورت مستقیم با پیامد همراه نیست و از سوی دیگر اگر بتوان پرخاشگری را رفتاری غریزی دانست، این شبکه ها محل امنی برای جستجوی تمایلات پرخاشگرانه فراهم می کنند. به گونه که محقق از زبان دانش آموزان شنید که آنها چگونه سعی می کنند از روی عمد پرخاشگری خیابانی داشته باشند که بتوانند از آنها فیلم تهیه کنند و در شبکه ها نمایش دهند و برای دوستانشان بفرستند. بنابراین به نظر می رسد همانگونه که الگوی شبکه هایی مثل تویتر یا اینستاگرام نمایش خود می باشد، به طور واضح این نمایش باید جنبه قهرمانانه داشته باشد و خشنونت جزئی از آن است. اما می توان دید که این پرخاشگری دارای سیر صعود و نزولی فراوانی است. همانگونه در شکل ۱- قابل مشاهده است در ابتدای گرایش به این شبکه ها پرخاشگری افزایش می یابد (به دلیل همذات پنداری بالا و الگوگیری زیاد)، اما بعد با کاهش همراه است (به دلیل از بین رفتن جذابیت به طور موقت) و نهایت با افزایش ساعات بودن در این شبکه ها نوعی از اعتیاد شکل می گیرد و گرایش به خشنونت را نیز افزایش می دهد. فرضیه سوم: بین عملکرد تحصیلی دانش آموزان بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی تفاوت وجود دارد. برای بررسی این فرضیه پژوهشی از آزمون تحلیل واریانس یک راهه استفاده شد. نتایج نشان داد که بین میانگین نمرات گروه های مورد مقایسه تفاوت معناداری در عملکرد تحصیلی بر اساس گرایش به شبکه های اجتماعی وجود ندارد. در پژوهشی همسو بوند و همکاران (۲۰۱۷) به این نتیجه دست یافتند که میزان گرایش به شبکه های اجتماعی، نمی تواند پیشرفت تحصیلی را پیش بینی کند. لو (۲۰۱۷) نشان داد که بین گرایش به شبکه های اجتماعی در دانشجویان و عملکرد تحصیلی آنان رابطه معناداری وجود ندارد. در پژوهشی ناهمسو پول و همکاران (۲۰۱۲) نشان دادند که میزان گرایش به شبکه های اجتماعی با میزان عملکرد تحصیلی رابطه منفی دارد. در تبیین این یافته می توان گفت تأثیر شرایط اقتصادی، اجتماعی و روانی خانواده بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان در پژوهش های متعددی به اثبات رسیده است. مهمترین عوامل خانوادگی موثر در پیشرفت تحصیلی عبارت اند از: شرایط اجتماعی و اقتصادی، تحصیلات و سطح فرهنگ خانواده، تعداد اعضای خانواده، اشتغال کودکان، اشتغال مادران و ارتباط بین اولیا و مربیان (بیابانگرد، ۱۳۸۲). این به این معنا است که عملکرد تحصیلی متغیری چند وجهی است و گرایش به شبکه های اجتماعی نمی تواند عامل تعیین کننده ای باشد. شرایط عاطفی حاکم بر خانواده مهمترین عامل در شکل گیری نگرش دانش آموزان نسبت به امر تحصیل است. وقتی جو حاکم بر خانواده به گونه ای باشد که به علم و تحصیل ارزش فراوانتری اختصاص شود. از فرزندان انتظار می رود تا مدارج بالای علمی را طی نمایند. بنابراین می توان گفت این گرایش ها می توانند در زمینه های دیگر خود را نشان دهند اما در عملکرد تحصیلی چندان معنادار نیستند. به گونه ای که همزمان می تواند دانش آموزانی با عملکرد تحصیلی بسیار بالا و همزمان با گرایش زیاد به شبکه های اجتماعی وجود داشته باشد. از جمله محدودیت های پژوهش می توان به تمایل

پایین دانش آموزان به علت نمره محور بودن آموزش و اینکه تکمیل پرسشنامه ها تاثیر در نمره آنان ندارد، اشاره کرد. نتایج نشان داد که شبکه های اجتماعی بر میزان پرخاشگری در بلند مدت تاثیر گذار است. بنابراین آموزش دانش آموزان و والدین برای چگونگی استفاده موثر از این شبکه ها از وظایف مهم رسانه های گروهی است. عوامل مهمی مثل سبک های حل مساله، سبک های مقابله ای و شیوه های فرزندپروری می توانند در تاثیر گذاری شبکه های اجتماعی بر پرخاشگری یا عملکرد تحصیلی به عنوان یک متغیر تعدیل کننده عمل کنند. در پژوهش های آتی می توان این مدل مفهومی را مورد بررسی قرار داد.

منابع

بیابانگرد، اسماعیل، (۱۳۸۲)، روش های پیشگیری از افت تحصیلی، تهران: انتشارات انجمن اولیا و مربیان حسینی انجذانی، امین، (۱۳۸۷) مقایسه مهارت های حل مسأله اجتماعی دانش آموزان عادی و دارای اختلالات رفتاری ۹ و ۱۵ ساله شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۷۷، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علامه طباطبایی تهران خزائی، حبیب اله، اسدی، ماندانا، محمدی، هیوا. (۱۳۹۰). مقایسه اثربخشی دو روش رفتار درمانی، تقویت و پاراش و روش شناخت درمانی الیس بر میزان پرخاشگری کودکان بی سرپرست. بهبود، دو ماهنامه علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، سال ۱۵، شماره

۶، ص ۴۱۴-۴۰۸ سعیدی، حسام، میر حسینی، سیده سامیه وحبیبی نیا، فاطمه، (۱۳۹۰)، اثرات توانایی ذهنی و هوش هیجانی بر عملکرد تحصیلی و

اجتماعی، نشریه تدبیر، شماره ۲۳۷، ۵۵-۶۶ قلتاش، عباس اوجی نژاد، احمد رضا بزرگر، محسن، (۱۳۸۹). تأثیر آموزش راهبردهای فرا شناخت بر عملکرد تحصیلی و خلاقیت دانش

آموزان پسر پایه ی پنجم ابتدایی. فصلنامه روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن، سال اول، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۹

۱۱۹- ۱۳۵.

قوانلو قاجار، مصطفی (۱۳۸۹). بررسی کارکردهای شبکه های اجتماعی، مطالعه موردی فیس بوک. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات

Albers, A.H. (2012). The regulation of social recognition, social communication and aggression: Vasopressin in the social behavior neural network. *Hormones and Behavior*, Volume 61, Issue 3, March 2012, Pages 283

۲۹۲

Ambler, P., Eidelsa, A., Gregory, C. (2015). Anxiety and aggression in adolescents with autism spectrum disorders attending mainstream schools, *Research in Autism Spectrum Disorders*, Volume 18, October 2015, Pages

۹۷-۱۰۹ Barkhuus, L., & Tashiro, J. (2010). Student socialization in the age of Facebook. In *Proceedings of the 28th*

international conference on human factors in computing systems (pp. 133-142). New York: ACM Press. Bond, R.M., Volha Chykina, Jason J. Jones (2017). Social network effects on academic achievement. *The Social*

Science Journal, In press, corrected proof. Available online 26 June 2017 Buss, A.H., & Perry, M. (1992). The Aggression Questionnaire. *Journal of Personality and Social Psychology*.

- Card, N. A.; Stucky, B.D.; Sawalani, G.M.; Little, T.D. (2008). Direct and indirect aggression during childhood and adolescence: A meta-analytic review of gender differences, intercorrelations, and relations to maladjustment. *Child Development* 79 (5): 1185-1229.
- Christofides, E., Muise, A., & Desmarais, S. (2009). Information disclosure and control on Facebook: Are they two sides of the same coin or two different processes? *CyberPsychology & Behavior*, 12(3), 341-345.
- DiMicco, J. M., & Millen, David R. (2007). Identity management: Multiple presentations of self in Facebook. *Proceedings of the ACM Conference on Organizational Computing and Groupware Technologies (GROUP)*
- New York: ACM Goodwin T, Pacey K, Grace M.(2003). Children: Violence prevention in preschool settings. *J Child Adolesc Psychiatric Nursin*; 16: 52-59
- Paul, J.A., Hope M. Baker, Justin Daniel Cochran (2012). Effect of online social networking on student academic performance. *Computers in Human Behavior*, Volume 28, Issue 6, November 2012, Pages 2117
- Pellegrini AD Roseth CJ. (2006). Relational aggression and relationships in preschoolers: A discussion of methods, gender differences, and function *Journal of Applied Developmental Psychology*; 27: 269-276.
- Young, R., Maria Len-Rios, Henry Young(2017). Romantic motivations for social media use, social comparison, and online aggression among adolescents. *Computers in Human Behavior*, Volume 75, October 2017, Pages 385-395